

БӨЛІМ: ӘДІСТЕМЕЛІК ҚҰРАЛДАР

Сабақта қолданатын белсенді оқу әдістері

ЖАРИЯЛАНДЫ
07.11.2015СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/2051/>

Сабақта қолданатын белсенді оқу әдістері

Кіріспе

Белсенді оқу әдістері – оқушыларды оқу процесіне белсенді қатыстыруға бағытталған тәсілдер. Бұл әдістер арқылы оқушы тек тыңдаушы емес, **ізденуші, талдаушы, шешім қабылдаушы** рөлінде болады. Белсенді оқыту оқушылардың сыни ойлауын дамытып, ынтымақтастықты арттырады, оқу материалын терең меңгеруге ықпал етеді.

Негізгі белсенді оқу әдістері

1. «Ойлан - Жұптас - Бөліс»

- Оқушы алдымен **жеке ойланады**, кейін **жұпта пікірлеседі**, соңында **сыныппен бөліседі**.
- ✓ Сыни ойлау, сөйлесу, тыңдау дағдысын дамытады.

2. «Ыстық орындық»

- Бір оқушы алдыңғы орындыққа отырады. Қалған сынып оған **сұрақ қояды**.
- ✓ Бұл әдіс тақырыпты қайталау және терең түсіну үшін тиімді.

3. «Бес саусақ» әдісі

- Әр саусақ белгілі бір сұраққа жауап береді:
 - Бас бармақ – ұнағаны
 - Балан үйрек – жаңа не білдім
 - Ортаңғы – қиын болғаны

- Шылдыр шүмек – кім көмектесті
- Кішкентай бөбек – келесіде не істеймін
- ✓ Рефлексия жасауға көмектеседі.

4. «Инсерт» әдісі (Белгі қою арқылы оқу)

- Мәтінді оқи отырып, белгі қойылады:
 - ✓ – білдім
 - – жаңа ақпарат
 - – – келіспеймін
 - ? – сұрақ бар
- ✓ Түсініп оқу дағдысын дамытады.

5. «Буриме»

- Оқушылар **берілген сөздермен сөйлем немесе өлең** құрайды.
- ✓ Шығармашылықты дамытады.

6. «Сэндвич» әдісі

- Пікір білдіруде:
 - 1-қабат – жақсы тұсы
 - 2-қабат – жақсарту ұсынысы
 - 3-қабат – тағы бір жақсы тұс
- ✓ Мәдени кері байланыс беруге үйретеді.

7. «Аквариум» әдісі

- Бір топ оқушылар орталықта **талқылау жүргізеді**, қалғандары **тыңдайды және бағалайды**.
- ✓ Коммуникативтік дағдыны арттырады.

8. «Галереяны шарлау»

- Оқушылар постер жасап, сынып ішінде іліп қояды, кейін **басқа топтар көріп, пікір қалдырады.**
- ✓ Топтық жұмыс, шығармашылық және бағалау дағдылары дамиды.

9. «Қос жазба күнделігі»

- Екі баған:
 - 1-бағанда — оқылған мәтіннен үзінді
 - 2-бағанда — оқушының пікірі
- ✓ Жазбаша рефлексия жасауға көмектеседі.

10. «Кубизм» әдісі

- Тақырыпты 6 қырынан талдау (кубтың 6 жағы):
 - сипатта, салыстыр, байланыстыр, қолдан, дәлелде, сұрақ қой
- ✓ Талдау және зерттеу дағдысын дамытады.

Қосымша белсенді әдістер

ӘДІС АТАУЫ	МАҚСАТЫ
«INSERT»	Оқу кезінде белсенді белгі қою
«RAFT»	Автордың рөлін қабылдап жазу (рөл, аудитория, формат, тақырып)
«Топтастыру (кластер)»	Бір ұғымға байланысты ұғымдарды топтау
«Шынжыр»	Бір оқушы бастап, қалғаны жалғастырады
«Миға шабуыл»	Идея генерациясы
«Карусель»	Бір-бірінің жұмысын шолып, пікір айту

Қорытынды

Белсенді оқу әдістері оқушылардың сабаққа қызығушылығын арттырып, **өз бетімен ойлау, талдау, пікір айту** қабілеттерін дамытады. Мұғалім бұл әдістерді **сабақтың мақсатына, мазмұнына, жас ерекшелігіне** сай таңдап қолдануы қажет.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.